

Pienen äänestysalueen äänestyslippujen yhdistäminen

VD/3248/00.00.00.01/2024

NK/NK

Vaalilain 82 §:ssä säädetään pienten äänestysalueiden ääntenlaskennasta vaalisalaisuuden turvaamiseksi.

Äänestysalue on pieni äänestysalue, jos

1. äänestysalueella on vähemmän kuin 50 hyväksyttyä vaalikuorta (ennakkoäännet), tai
2. keskusvaalilautakunta perustellusti arvioi ennen vaalipäivää, että äänestysalueella käy vaalipäivänä vähemmän kuin 50 äänestäjää, taikka
3. keskusvaalilautakunta perustellusti arvioi ennen vaalipäivää, että äänestysalueella käyttää äänioikeuttaan ennakkoon ja vaalipäivänä yhteensä vähemmän kuin 50 äänestäjää tai että vaalisalaisuuden turvaaminen muutoin edellyttää, että äänestysalueen ennakkoäännet ja vaalipäivän äännet yhdistetään jonkun toisen tai joidenkin toisten äänestysalueiden äänestyslippujen kanssa.

Jos perustellusti voidaan arvioida, että äänestysalueella äänestää vaalipäivänä vähemmän kuin 50 henkilöä, keskusvaalilautakunnan tulee päättää, että kyseisen äänestysalueen ennakkoäännet ja vaalipäivän äännet lasketaan yhdessä. Tällöin merkitystä ei ole sillä, kuinka monta hyväksyttyä vaalikuorta (ennakkoääntä) äänestysalueessa on. Koska kyseessä on arvio, merkitystä ei ole myöskään sillä, jos äänestysalueella vaalipäivänä äänestäisikin yli 50 henkilöä.

Keskusvaalilautakunta määräsi 24.5.2019 § 5 äänestysalue 999 Lummetie pieneksi äänestysalueeksi. Pääöstä perusteltiin sillä, että aiemmissa vaaleissa vaalipäivänä oli äänestänyt alle 50 henkilöä. Äänestysalueeseen 999 kuuluvat ne henkilöt, joita ei ole merkitty minkään kiinteistön kohdalle, ja äänestysalueen äänioikeutettujen määrä on noin 10 300 (vuonna 2019 äänioikeutettuja oli 9209, vuonna 2014 äänioikeutettuja oli 8020 ja vuonna 2009 äänioikeutettuja oli 7057).

Vuoden 2009 europarlamenttivaaleista vaalipäivänä äänestäneiden määrä on hieman noussut. Vuonna 2009 vaalipäivänä äänesti 41, vuonna 2014 äänesti 48 ja vuonna 2019 äänesti 58. Tällä äänestysalueella kuitenkin äänestetään ennakkoon huomattavasti enemmän vaalipäivään nähden. Vuoden 2019 europarlamenttivaaleissa ennakkoon äänesti 782 (8,5 %) ja vaalipäivänä äänesti 58 (0,6 %). Edellisissä europarlamenttivaaleissa vaalipäivän äänestysprosentti myös on ollut 0,6 ennakkoäänestysprosentin ollessa 7,1 (v. 2009) ja 7,5 (v. 2014). Em. luvut osoittavat, että ennakkoäänestyksen suosio on huomattavasti noussut, mutta äänestysaktiivisuuden nousu näkyy vaalipäivän äänestämisessä maltillisesti.

Ennakkoon äänestäneiden lukumäärän perusteella ei voi suoraan arvioida vaalipäivänä äänestävien lukumäärää etenkin, kun äänestysalueen äänestysprosentti on alle 10. Vaikka edellisissä europarlamenttivaaleissa 50 äänestäjän raja hieman ylittyi, on kuitenkin olemassa riski siitä, että tulevaisuudessa europarlamenttivaaleissa vaalipäivänä käy äänestämässä alle 50 henkilöä. Näin ollen on perusteltua katsoa tämä äänestysalue pieneksi äänestysalueeksi.

Edelleen keskusvaalilautakunnan tulee päättää, miten ääntenlaskenta suoritetaan. Vaihtoehtoisesti vaalilautakunta joko tuo vaalipäivän äänestysliput keskusvaalilautakunnalle ja äänestyslippujen yhdistämisen ja alustavan laskennan suorittaa keskusvaalilautakunta tai sitten keskusvaalilautakunnan

puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja sekä yksi muu jäsen vievät ennakkoäännet vaalipäivänä äänestysalueen vaaliurnaun, jolloin äänestysalueen kaikkien äänestyslippujen laskennasta vastaa vaalilautakunta normaalin vaalipäivän äänestyksen alustavan laskennan yhteydessä. Tässä vaihtoehdossa keskusvaalilautakunta avaa vaalikuoret vasta vaalipäivän äänestyspaikalla ennen lipun laittamista urnaan.

Koska ennakkoääniä arvioidaan olevan useita satoja, on perustellumpaa, että vaalilautakunta tuo vaalipäivän äännet sinetöidysti keskusvaalilautakunnalle.

Näiden toimenpiteiden johdosta ko. äänestysalueessa ei muodostu lainkaan ennakkoäänestyksen tulosta, vaan ainoastaan vaalipäivän äänestyksen tulos. Tuloslaskentajärjestelmässä ja tilastoissa äänestysalueen kaikki äännet merkitään vaalipäivän ääniksi.

Ennakkoäänten ja vaalipäivän äänten yhdistämisestä tulee ilmoittaa Uudenmaan vaalipiirilautakunnalle.

Keskusvaalilautakunta 24.4.2024 § 6

Keskusvaalilautakunnan sihteerin esitys:

Päätetään

- a) määrätä äänestysalue 999 Lummetie pieneksi äänestysalueeksi,
- b) määrätä äänestysalueen 999 Lummetie vaalilautakunta toimittamaan vaalipäivän äänestyslippu keskusvaalilautakunnalle alustavaa laskentaa varten, ja
- c) ilmoittaa Uudenmaan vaalipiirilautakunnalle äänestysalueen 999 Lummetie ennakkoäänten ja vaalipäivän äänten laskemisesta yhdessä.

Käsittely:

Merkittiin, että esittelijä jakoi kokouksessa keskusvaalilautakunnan jäsenille esityslistaan kuulumattomana pienen äänestysalueen äänestyslippujen yhdistämistä koskevan asian ja että, keskusvaalilautakunta päätti yksimielisesti ottaa uuden asian käsiteltäväkseen tässä kokouksessa.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Täytäntöönpano: Vaalitoimisto

Muutoksenhakuohje: 3.4. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

keskusvaalilautakunnan sihteeri Niina Kolju, puh. 040 5598 621, (etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)